

NAROZENÍ PÁNA JEŽÍŠE

(Vánoční muzikál pro besídku)

hudba

Vypravěč Eliška si v klidu čte/plete/, pak se náhle obrátí k posluchačům: Ach, vy už jste tady. Dlouho jsem na vás čekala... Vítejte u příběhu narození Pána Ježíše Krista. Tento příběh je skutečný a odehrál se před téměř dvěma tisíci lety v Palestině, která byla v té době pod římskou nadvládou. Je zaznamenán v Bibli ve dvou knihách, které nazýváme Evangelia. Jedno z nich napsal lékař jménem Lukáš, který žil ve stejné době, jako Pán Ježíš. Lukáš na základě očitých svědectví pečlivě prostudoval život Pána Ježíše. Jeho vyprávění nyní uslyšíte i vy, milí posluchači, abyste si mohli udělat představu o tom, jaké to asi bylo. Být při tom, když Pán Ježíš přišel na náš svět. Budeme vám vyprávět o Jeho zázračném narození, které ohlásili andělé, ale už dávno před tím předpověděli proroci. Pohodlně se prosím usadte, zapomeňte na všechen předvánoční shon a pozorně naslouchejte. Příběh o narození Pána Ježíše Krista začíná...

hudba

Na počátku prvního tisíciletí byl Řím obrovským impériem. V Římské říši tehdy vládl císař Augustus a král Herodes Veliký vládl v Judsku. V té době poslal Pán Bůh anděla Gabriela do městečka Nazaret k mladé dívce jménem Marie. Byla zasnoubena muži, který se jmenoval Josef. Byl tesařem, a byl z Davidova rodu. Anděl jí řekl:

Anděl Danielka: Buď zdráva Marie, milostí zahrnutá, Pán s tebou.

Marie Miška: Tak tomu vůbec nerozumím. Co ten pozdrav znamená? A kdo jsi?

Anděl Danielka: Neboj se Marie. Nalezla jsi milost u Boha. Počneš a porodíš Syna. A dáš mu jméno Ježíš.

Marie Miška: Jak je to možné? Jsem přece panna, a nežiju s mužem!

Anděl Danielka: Sestoupí na tebe Duch svatý a proto i tvoje Dítě bude svaté. Bude nazváno Boží Syn a jeho Království nikdy neskončí. Neboť u Boha není nic nemožného.

Marie Miška: Tak dobře, jsem služebnice mého Pána. Ať se mi stane podle tvého slova.

Anděl Danielka: Také tvoje starší sestřenice Alžběta bude mít po mnoha letech čekání konečně dítě. Už za tři měsíce se jí narodí syn. Pán Bůh jí dal v jejím stáří dítě, i když se o ní říkalo, že je neplodná.

píseň Byla Panna Maria 1. – 6. verš

Vypravěč Eliška: A tak se Marie rychle rozhodla, že Alžbětu navštíví. Pospíchala po prašných cestách do vsi, v níž Alžběta se svým mužem Zachariášem žila. Nemohla se dočkat, až se s ní setká. Konečně ji spatřila.

Marie Miška: Alžběto!

Alžběta Sára: Marie! Drahá Marie! Požehnaná jsi nade všechny ženy. Požehnané je i tvé Dítě. Jen jsem uslyšela tvůj pozdrav, a dítě v mém těle se pohnulo radostí.

Marie Miška: Má duše velebí mého Pána. A můj duch jása v Bohu, mém Spasiteli, že se ke mně sklonil.

Alžběta Sára: Marie, zůstaň u mě. Můžeš tu být, jak dlouho chceš. Pomůžeš mi s přípravou, aby všecko bylo tak, jak je potřeba.

Marie Miška: Dobře, Alžběto. Zůstanu s tebou, dokud se ti dítě nenarodí. A pak se vrátím domů.

Vypravěč Eliška: Ale tesař Josef měl v té době velké starosti. Vždyť Marie, dívka, kterou tak miloval, a kterou si chtěl vzít za ženu, čekala dítě. A nebylo to jeho dítě, oni dva ještě neměli svatbu. Už si o tom lidé začali mezi sebou povídat.

Josef Lukášek: Mám moji Marii moc rád a nechci jí ublížit. Když zruším naše zasnoubení, budou se jí všichni posmívat. To by mi srdce utrhlo. Řeknu jí to potají, aby o tom nikdo nevěděl.

Vypravěč Eliška: Té noci se ale Josefovi zdál sen. A v tom snu k němu promluvil anděl, Boží posel:

Anděl Danielka: Josefe, neruš svoje zasnoubení s Marií. Neudělala nic špatného. Pán Bůh si ji vybral, aby se stala matkou jeho Syna, slíbeného Krále, Mesiáše, Spasitele Božího lidu. Dáš tomu dítěti jméno Ježíš, protože on zachrání svůj lid z jeho hříchů.

Josef Lukášek: Tak to mi spadl velký kámen ze srdce! Co je mi do lidských řečí! Vezmu si Marii za ženu. A budu se starat o ni i o dítě. Ale nebudeme spolu žít, dokud se nenarodí syn. A dokud mu nedám jméno Ježíš.

píseň Byla Panna Maria 7. – 12. verš

Vypravěč Eliška: Když nadešel čas, aby se Marii narodilo dítě, přišlo z Říma následující nařízení:

Hlasatel Pavel: Slyšte nazaretští! Z nařízení císaře Augusta bude proveden soupis lidu, který žije na území Galileje a Judska. Všichni se musejí dát zapsat do daňových seznamů. Každý ve městě, odkud pochází jeho rod.

Josef Lukášek: Tak to slyšíš, Marie. Císař Augustus chce mít jistotu, že budou zapsáni všichni lidé. A že všichni budou platit daně. Moje rodina pochází z rodu krále Davida. Proto se budu muset vydat až do Betléma, kde se král David narodil. A tebe budu muset vzít sebou. Takovou dálku! Jak to jenom zvládneme?

Marie Miška: Ale Josefe, Pán Bůh to tak chce. A co On chce, to je pro nás všechny dobré.

Josef Lukášek: Ty máš vždycky pravdu, Marie. Půjdu na trh koupit nějakého oslíka. Aby nám pomohl nést všechno, co budeme na cestu potřebovat. Měj se tady hezky.

Marie Miška: Dobře, Josefe. Zatím připravím všechny věci a budu tě čekat. Ať na trhu dobře pořídíš a opatruj se.

píseň Byla cesta, byla ušlapaná (Otec)

Josef Lukášek: Jsi už připravená, Marie? Za chvíli už budeme muset vyjít.

Marie Miška: Ještě přichystám do uzlíku nějaké fíky a placky chleba, které jsem včera upekla. Abychom měli na cestu.

Josef Lukášek: Jsi tak hodná, Marie. Nepotřebuješ s něčím pomoci?

Marie Miška: Ty jsi taky hodný, Josefe. Neboj, já to zvládnou. Ale kdybys měl čas a chuť, mrkni se prosím na ten náklad na našem oslíkovi. Když jsem tam dávala plínky pro naše děťátko, zdálo se mi, že se nějak viklá...

Josef Lukášek: Však už jsem se na to podíval. Utáhl jsem řemeny a náklad drží pevně. Netrap se tím, Marie.

Marie Miška: Co jsi takový smutný, Josefe?

Josef Lukášek: Moc se o tebe bojím, Marie. Cesta bude dlouhá a tak namáhavá. Nevím, nevím, jestli to ten celý týden pěšky vydržíš. A jestli se nám po cestě, někde v pustině narodí dítě, tak já to sám nezvládnou.

Marie Miška: I neboj, Josefe, a netrap se tím. Pán Bůh je s námi a on nás bude provázet a chránit od všeho zlého. Uvidíš, že to všechno dobře dopadne.

Josef Lukášek: Ty umíš vždycky tak povzbudit, Marie. Tak dobře, budu věřit Pánu Bohu, že se o nás postará. Pojď, půjdeme už. Oslík na nás čeká...

píseň Ať jsi kdekoli

Vypravěč Eliška: A tak se Marie a její muž Josef vydali na cestu. Byla to dlouhá cesta horami, sto třicet kilometrů po neschůdných prašných cestách. Oslík nesl jídlo, teplé oblečení do studených nocí, a také oblečení a výbavu pro dítě, které se mělo každým dnem narodit. Marie byla už velmi unavená, když konečně dorazili na dohled Betlému.

Josef Lukášek: Pojď, Marie. Už tam brzy budeme. Najdeme si místo a tam si odpočineš.

Marie Miška: Josefe, tam v dálce, ty bílé domečky, to už je Betlém?

Josef Lukášek: Ano, díky Pánu Bohu. To je opravdu Betlém. Cesta byla tak dlouhá, ale Pán Bůh nám stále pomáhá. Marie, zeptám se v nějakém hostinci na nocleh, souhlasíš?

Marie Miška: Ano, Josefe, zeptej se, prosím. Budu tady na tebe čekat a opatruj se.

píseň Cesta do Betléma

Josef Lukášek: Marie, všude je plno lidí a marně jsem hledal volné místo, kde bychom se mohli ubytovat. Co budeme dělat? Pojď, projdeme ještě městem, ale pochybuji, že něco najdeme. Všechny hostince jsou už obsazené.

Marie Miška: Neboj se, Josefe. Pán Bůh se o nás určitě postará. Musíme mu věřit.

/Josef zatuká na dveře hospody/

Josef Lukášek: Dobrý den, paní hostinská. Máme za sebou dlouhou cestu a moje žena je velmi unavená. A také čeká dítě. Co nevidět se narodí. Neměla byste pro nás třeba tu nejmenší světničku?

Hospodská: Tak to je mi moc líto. Do Betléma přišlo mnoho lidí. Už není nikde volné místo.

Josef Lukášek: Marie, kam půjdeme? Už se začíná stmívat..

/Marie mlčí, hospodská odchází a pak se zastaví./

Hospodská: Počkejte, ještě je místo ve chlévě. Je tam sláma a teplo. Snad by vám to stačilo. Nic jiného už tu doopravdy nemám.

/Hospodská vezme lucernu, vede je ke chlévu a ukazuje jim to./

Hospodská: Tak tady to je. Bude vám tady líp, než někde venku. Koukám, že dítě bude brzy na světě. Přinesu vám teplou vodu a něco k jídlu.

Vypravěč Eliška: Marie měla čím dál častěji porodní bolesti. Děťátko už bylo opravdu na cestě. A tak se uchýlili do chléva. Byl špinavý a byl cítit zvířaty, která tam byla. Ale Marie si tu alespoň mohla odpočinout, když nebylo jinde kde.

hudba

Vypravěč Eliška: Té noci se Marii narodilo děťátko. Byl to syn. Zabalila ho teple do plenek, které pro něj měla připravené, a položila ho do jeslí. A dala mu jméno Ježíš. Přesně podle toho, co jí tehdy zvěstoval anděl. V chlévě se pomalu stmívalo. Oslík spokojeně přežvykoval slámu a Josef podřimoval... Marie děťátko konejšila a zpívala mu krásnou ukolébavku...

píseň Vánoční ukolébavka

Vypravěč Eliška: Nastala noc, nad Betlémem svítí hvězdy. V tu chvíli se nad Betlémem objevila i veliká zářící hvězda, která byla vidět široko daleko. Jen pastýři na kopcích kolem města nešli spát, protože hlídali svá stáda. Noc byla temná. Bylo úplné ticho, rušené občas jen zabečením ovce. Pastýři pásli své ovce a v noci se střídali v hlídkách u svých stád.

Ruben Karolínka: Dnes přišlo do Betléma hodně lidí, všimli jste si? Všechny domy jsou obsazeny. Nemají už ani jedno místo volné. A tolik lidí bude spát venku, na ulicích a v zahradách. A dnes bude tak studená noc!

David Anetka: Ano. I u nás doma máme patnáct lidí! A každý zaplatí za nocleh jeden stříbrňák. Budeme mít hodně peněz. Ale radost z toho nemáme. Císař Augustus chce spočítat všechny lidi, co žijí v naší zemi. Jistě to dělá proto, aby nám zvýšil daně. Obere nás, a zase nebudeme mít nic.

Juda Štěpánka: Pevně věřím, že nás má Pán Bůh rád. Určitě nám pomůže. Slíbil nám přece Spasitele, který nás udělá šťastnými. Až přijde Mesiáš, tak nás od všeho vysvobodí. A bude se nám zase žít dobře, jako kdysi dávno, v ráji.

Šimon Simonka: Hmm, to je pravda. Ale kdy to bude? Už je to tak dlouho a pořád nic. Můj pradědeček čekal a nedočkal se. Můj dědeček čekal a taky se ještě nedočkal. Můj tatínek čekal a ani on a ani já jsme se zatím nedočkali. Co když se také nedočkáme?

/Ostatní souhlasí./ Ano, ano, všichni čekáme už tak dlouho...

(záře z reflektoru)

Vypravěč Eliška: Náhle pastýři uviděli velikou záři. Byla tak jasná a oslnivá, že si museli zaclonit oči. A z té záře přicházel hlas anděla, Božího posla. Báli se ho a chtěli utéct.

David Anetka: Co je to?! Co se děje?! Co to může být?

Šimon Simonka: Taková oslnivá záře...! Vůbec nic nevidím!

David Anetka: Co je to za světlo? Podívejte! Tam na nebi! Je ho plné nebe!

Juda Štěpánka: /zvolá/ Bože, ochraňuj nás! Já se bojím! Já se tak bojím!

David Anetka: /vzrušeně volá/ Anděl! Podívejte se! To je přece Anděl!!

/pastýři jsou plni strachu, kryjí si oči před světlem anděla/ reflektor na stupínek/

píseň V půlnoční hodinu (1. sloka)

Anděl Danielka: /mluví povzbudivě a radostně/ Nebojte se! Povím vám něco, z čeho budete mít velikou radost. Vy i celý svět. Dnes se nám narodil Spasitel, Kristus Pán, na kterého jste tak dlouho čekali. Stalo se to v Betléme, ve městě Davidově. Honem tam běžte. Najdete děťátko zabalené v plenkách a položené do jeslí.

píseň V půlnoční hodinu 3. sloka

Ruben Karolínka: /překvapeně/ Ty jo! To byl fakt anděl!! Viděli jste ho všichni?

Juda Štěpánka: /koka/ a... a... a... a mluvil o narození Mesiáše! To je přece úžasné! My jsme se toho dočkali! Už je to tady! Vstávejte! Vstávejte!

Vypravěč Eliška: A hned uviděli pastýři velký zástup andělů zpívajících chválu Bohu. "Sláva na výsostech Bohu," zpívali andělé, "a na zemi pokoj všem, kdo Boha milují." Když andělé odešli a nebe přestalo zářit, začali si o tom pastýři mezi sebou povídat.

David Anetka: Ano! A pojďme, půjdeme do Betléma, ať uvidíme, co se tam stalo.

Juda Štěpánka: Pojďme, honem, rychle! Chci ho už vidět! Nemůžu se dočkat, až se mu pokloním!

Šimon Simonka: A vezmeme mu nějaké dárky! Přece nepůjdeme s prázdnýma rukama.

/Pastýři rychle odcházejí/ píseň Jak jsi krásné neviňátko (2. a 3. sloka)

Vypravěč Eliška: Pastýři měli velikou radost, co vám budu povídat. V Božím zákoně se totiž psalo, že jednou se narodí Mesiáš, neboli Spasitel, který zachrání židovský národ. Postarali se o své ovce, a pak pospíchali do Betléma, aby se mu poklonili. Tam našli Marii a Josefa a nově narozené děťátko, které pečlivě zabalené v plenkách leželo v jeslích. A pochopili, že to, co jim andělé pověděli, je pravda.

/ Pastýři přicházejí k jesličkám, mluví tiše, aby děťátko neprobudili. /

Ruben Karolínka: /zaklepe a říká/ Pokoj tomuto domu! Anděl nám řekl, že se tu dnes narodil Spasitel. A tak jsme přišli, abychom se Mu poklonili.

Josef Lukášek: Vítejte pastýři, jen pojďte dál! Rádi vás vidíme.

píseň Jak jsi krásné neviňátko (1. sloka)

Juda Štěpánka: Milý Pane Ježíši - náš Spasiteli. Jak je to velký svátek! Jsme tak moc rádi, že jsi už tady!

Pastýři poklekají kolem jeslí:

David Anetka: Pane Ježíši, nemůžeme ti nic dát, jsme chudí. A všechno, co máme, je stejně od Tebe. Můžeme ti dát jen svoje srdíčko. Já Ti dávám to svoje a prosím, abys byl Pánem v mém srdíčku pořád.

Šimon Simonka: A já Ti dávám moje srdíčko... A ještě trošku mlíčka... A teplé kožíšky, aby Ti zahřály nožičky. Mám Tě moc ráda. Jsem tak šťastná!

Vypravěč Eliška: Pak pastýři řekli Marii a Josefovi všechno, co se jim přihodilo. Když se pastýři vrátili, bez ustání hovořili o tom, co se v noci událo. Když šli, zpívali a chválili Boha za všechno, co viděli, že jim poslal Spasitele, a všem lidem o tom vyprávěli. Všechno, co viděli a slyšeli, bylo přesně tak, jak jim řekl anděl. Byla to noc, na kterou nikdy v životě nezapomenou.

hudba Tichá noc

Vypravěč Eliška: A zatím Josef s Marií a děťátkem v betlémském chlévě osaměli. Čeká je tichá, svatá noc. Unavený Josef už zase podřimuje... Marie něžně hýčká v náruči své děťátko a tiše mu brouká svoji ukolébavku:

Eliška: báseň Spi, můj malý princí, spi.

píseň Chtíc, aby spal

Vypravěč Eliška: Když se Pán Ježíš narodil, objevila se na nebi nová hvězda. Byla tak veliká a jasná, že mudrcové, kteří zkoumali každou noc oblohu, ještě nikdy neviděli tak krásnou hvězdu. Dali hlavy dohromady a mudrovali. Co to má znamenat?

Mudrc Adámek: Já vím, někde se narodilo královské dítě.

Mudrc Pavlínka: To se jistě narodil ten Dobrý Král, židovský Mesiáš, na kterého lidé tak dlouho čekají. Je to napsáno ve starých prorockých knihách.

Mudrc Frantík: Pojďme, půjdeme za ním. Pokloníme se mu a dáme mu dary. Vzácné dary, je to pro krále! Já mám pro něj opravdické zlato!

Mudrc Adámek: A já mu dám vzácnou mastičku.

Mudrc Pavlínka: A já mám pro něj takový vzácný prášek. Je to kadidlo. Když se zapálí, tak moc krásně voní!

hudba

Pavlínka, Adámek a Frantík: Slunce zašlo, světlo není,
Všude je tma, jen hvězdy jas.
Uvidíme svého krále?
Dá-li Bůh, tak každý z nás.

Vypravěč Eliška: Zářící hvězda jim ukazovala cestu, kudy mají jít. Dovedla je až do Jeruzaléma. Tu stanuli před palácem, kde bydlel vladař Herodes. Mysleli si, že jsou u cíle. Ptali se:

Pavlínka, Adámek a Frantík: Buď zdrav králi a měj ve všem zdar!

Herodes Kubík: To se mi líbí, že jste se přišli poklonit! Mě, králi Herodovi! Až z takové dálky!

Mudrc Adámek: Ale ne.

Mudrc Pavlínka: Přišli jsme se jenom zeptat, kde je ten nový král? Právě se narodil.

Mudrc Frantík: Viděli jsme jeho hvězdu na Východě. A přišli jsme se poklonit jenom jemu.

Vypravěč Eliška: Jak to Herodes uslyšel, velmi se znepokojil. Žádné dítě se v královském paláci totiž nenarodilo.

Herodes Kubík: Co to říkáš?! Nový král? Nic o tom nevím! Jak to, že o tom nic nevím?!!

Vypravěč Eliška: Tu si Herodes vzpomněl, že se mezi lidem vypráví staré proctví o narození Mesiáše – židovského krále. A začal se bát o svůj trůn. Proto si dal zavolat židovské učence a znalce starých knih a vypytał se jich, kde se má Mesiáš narodit.

Herodes Kubík: Tak mi to už řekněte! Kde se má ten nový král narodit?

Rádce Samík: No přece v Betlémě.

Rádce Michálek: Ano v Betlémě. Tak je ve starých knihách. Tady jedna je. Přečti mu to.

Rádce Karolínka B: A ty Betléme v zemi judské, zdaleka nejsi nejmenší mezi judskými rody. Z tebe mi vzejde ten, který bude vládcem v Izraeli. On bude pastýřem mého lidu.

Vypravěč Eliška: Herodes usilovně přemýšlel, jakou lest by vymyslel, aby se nového krále zbavil. A pak řekl mudrcům:

Herodes Kubík: Jděte! A důkladně po tom dítěti pátrejte! A až ho najdete, přijďte zpátky ke mně! A řekněte mi to! Já se mu půjdu taky poklonit.

hudba

Vypravěč Eliška: Mudrci krále vyslechli a vydali se na cestu. A hle, hvězda šla před nimi, až se zastavila na místě, kde to dítě bylo.

Hle, hle, tamhle v Betlémě

Vypravěč Eliška: Mudrci vešli do chléva a uviděli tam děťátko s Josefem a Marií. Klaněli se mu, padli před ním na zem a darovali mu zlato, kadidlo a myrhu.

Pavlinka, Adámek a Frantík: Narodil se Kristus Pán, veselme se!
Na slámě se kolébá, heleme se!
Přišli jsme z daleka, dary mu dali.
On si cucá prstíček, je ještě malý.

hudba

Vypravěč Eliška: Herodes byl krutý král. Nechtěl se vůbec klanět děťátku, kdepak. On ho chtěl zabít. Jen aby nepřišel o svůj trůn. Mudrcové však dostali ve snu od Boha pokyn, aby se už do Jeruzaléma nevraceli. I Josefovi se ve snu ukázal anděl a řekl:

Anděl Laduška: Josefe, vstaň, vezmi dítě i maminku. Utečte do Egypta a zůstaňte tam tak dlouho, dokud ti neřeknu. Protože Herodes chce dítě zabít.

Vypravěč Eliška: Představte si, milí posluchači! Sotva se malý Pán Ježíš narodil, už ho chtěli zabít. Herodes brzy pochopil, že ho mudrci neposlechli a o dítěti mu neřekli. Velmi se rozhněval. Nechal v zemi pobít všechny malé chlapce do dvou let. Ale Pán Ježíš byl už dávno s rodiči v bezpečí, aby až vyroste, mohl vykonat, co si Pán Bůh přál.

píseň Ježíši Kriste, Pastýři náš

Všechny malé děti společně: Kdybych já byl trochu větší
do Betléma šel bych hned.
V jeslích krásné Boží dítě
chtěl bych také uvidět.
Až by se mě lidé ptali,
každému bych pověděl,
že v těch jeslích tiše leží
Kristus Pán – všech lidí Spasitel.

píseň Pastýři

The End

© Libreto: Eliška Hružová & Štěpán Křivánek
pro Nedělní besídku a Dorost BJB Cheb

© 2016